

SLOVENSKÁ REPUBLIKA V ROKOCH 1939- 1945

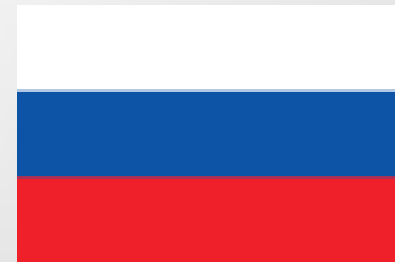

- 1. Vznik Slovenskej republiky a jej závislosť na Nemecku.**
- 2. Zmluva o ochrannom pomere a Ústava SR.**
- 3. Hospodárstvo SR.**
- 4. Hlinkova slovenská ľudová strana a jej politický monopol.**
- 5. Účast' Slovákov vo vojne.**
- 6. Židovský kódex a tragédia slovenských Židov.**
- 7. Protifašistický odboj – zahraničný, domáci, komunistický, občiansky.**
- 8. Česi a Slováci na bojiskách 2. svetovej vojny na strane Spojencov.**
- 9. Zjednotenie odboja – Vianočná dohoda.**
- 10. Plány na vznik Slovenského národného povstania – 2 varianty.**
- 11. Začiatok a priebeh Povstania.**
- 12. Pád Banskej Bystrice, ústup do hôr, represálie Nemcov.**
- 13. Oslobodenie Slovenska a význam SNP.**

14.3.1939 - VZNIK SR

23. 3.1939 - ZMLUVA O OCHRANNOM POMERE MEDZI NEMECKOU RÍŠOU A SLOVENSKOU REPUBLIKOU:

- VIEŠť ZAHRANIČNÚ POLITIKU V “ÚZKEJ ZHODE S NEMECKOU VLÁDOU”,
- ARMÁDU BUDOVAŤ V „ÚZKEJ ZHODE S NEMECKOU BRANNOU MOCOU“.
- POZDĽŽ HRANICE S MORAVOU „OCHRANNÁ ZÓNA“ S NEMECKÝMI POSÁDKAMI,
- ZMLUVY O VYUŽÍVANÍ ZBROJÁRSKÝCH ZÁVODOV, KONTROLA ARMÁDY NEMECKOU VOJENSKOU MISIOM, „NEMECKÍ PORADCOVIA“ V ÚRADOCH,
- **21. JÚLA 1939 PRIJATÁ ÚSTAVA -**
 - PODĽA VZORU TALIANSKA A PORTUGALSKA. SR - ŠTÁT S AUTORITATÍVNÝM SYSTÉMOM SO STAVOVSKÝM ZRIADENÍM, KTORÉ VŠAK NEBOLO UVEDENÉ DO PRAXE.
 - REPUBLIKA MALA NAVONOK ZNAKY SUVERÉNNEHO ŠTÁTU, AVŠAK JEJ ZVRCHOVANOSŤ BOLA OD ZAČIATKU AJ FORMÁLNE OHRANIČENÁ ZÁVISLOSŤOU OD NEMECKA.
 - SLOVENSKÚ REPUBLIKU UZNALO 27 ŠTÁTOV, VRÁTANE VEĽMOCÍ, OKREM USA.

- **PRÍPUSTNÁ JEDINÁ POLITICKÁ MIENKA, ČI VÔĽA, ZLIKVIDOVANÉ DEMOKRATICKÉ SLOBODY PREDMNÍCHOVSKEJ REPUBLIKY.**
- **„ SLOVENSKÝ NÁROD SA ÚČASTNÍ NA ŠTÁTNEJ MOCI PROSTREDNÍCTVOM HLINKOVEJ SLOVENSKEJ ĽUDOVEJ STRANY.“ STRANE BOLI PODRIADENÉ HLINKOVA GARDA, HLINKOVA MLÁDEŽ, KREŠŤANSKÉ ODBORY.**
- **PO ODCHODE ČESKÝCH ÚRADNÍKOV SA VYTVORILI PRACOVNÉ PRÍLEŽITOSTI PRE SLOVÁKOV. V HOSPODÁRSTVE NADVIAZALA SR NA ZBROJNÚ KONJUKTÚRU, V R. 1939-40 PRUDKO VZRÁSTLA VÝROBA, INVESTÍCIE, ZAMESTNANOSŤ, NEMCI STAVALI CESTY, HYDROCENTRÁLY.**
- **MOŽNOSTI UPLATNENIA PRE SLOVÁKOV VZNIKLI AJ PO ARIZÁCII.**
- **NA PRÁCE DO NEMECKA ODCHÁDZALO KAŽDOROČNE ASI 40000 SLOVENSKÝCH OBČANOV.**
- **SLOVENSKÁ KORUNA BOLA STABILNÁ A VYSOKO HODNOTENÁ.**
- **BOL VŠAK NEDOSTATOK POTRAVÍN A ZÁSOBOVACIE ŤAŽKOSTI.**

Hlinkova
slovenská
ľudová
strana

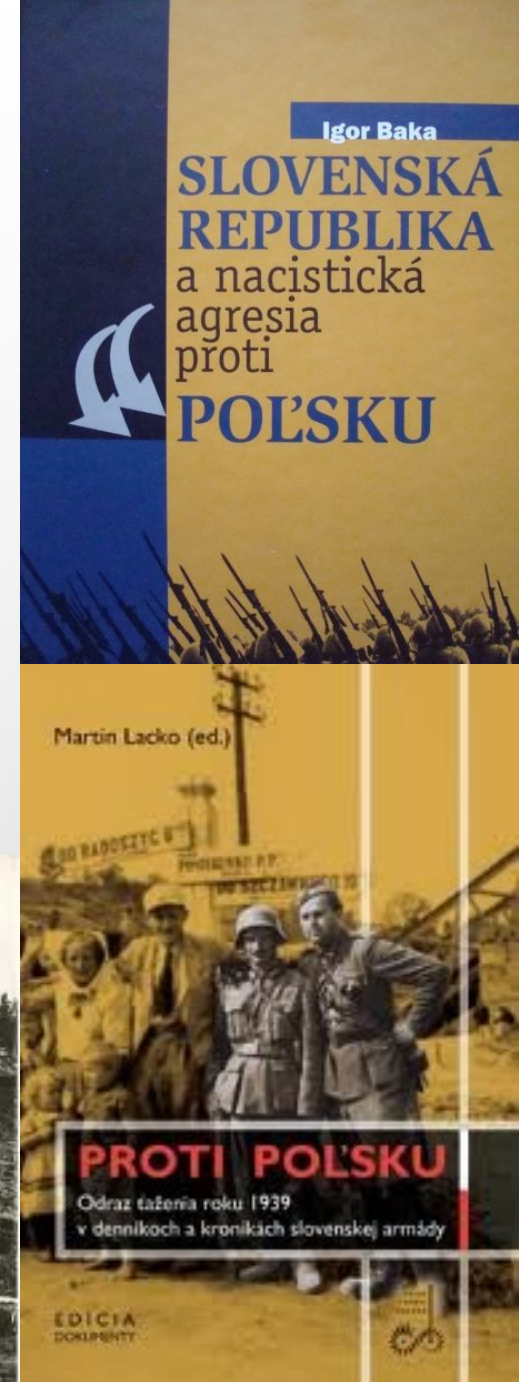

UMIERNENÉ
KRÍDLO Jozef
Tiso
Ferdinand
Durčanský

RADIKÁLNE
KRÍDLO
Vojtech Tuka
Alexander Mach

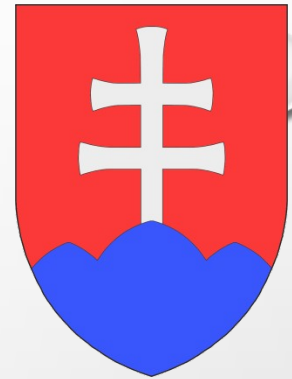
- **PORADA V SARZBURGU - V LETE 1940 HITLER NADIKTOVAL TISOVI ZLOŽENIE NOVEJ VLÁDY - ODVOLANÝ MINISTER ZAHRANIČNÝCH VECÍ A VNÚTRA FERDINAND ĎURČANSKÝ, DOSADENÝ A. MACH ZA MINISTRA VNÚTRA A V. TUKA ZA MINISTRA ZAHRANIČNÝCH VECÍ A PREDSEDU VLÁDY. TUKA ŽIADAL BEZPODMIENEČNÉ PRISPÔSOBENIE SA NEMECKU.**
- **JANUÁR 1941 - VYDANÝCH 14 BODOV SLOVENSKEHO NÁRODNÉHO SOCIALIZMU.**

- **1939- NEMECKO NASADILO SLOVENSKÚ ARMÁDU NA POĽSKOM ÚZEMÍ .**
- **23. JÚNA 1941 SA SLOVENSKÁ ARMÁDA PRIPOJILA K NEMECKÉMU ŤAŽENIU PROTI ZSSR.**
- **SLOVENSKÉ DIVÍZIE- 60000 - ZAIŠŤOVACIA RÝCHLA - NASADENÉ NA UKRAJINE A V BIELORUSKU.**
- **POSTUPNÉ ZNIŽOVANIE STAVU ARMÁDY**
NA VÝCHODNOM FRONTE - NA 13 000.
- **ČASŤ ARMÁDY BOLA NASADENÁ NA OPEVŇOVACIE PRÁCE DO TALIANSKA A RUMUNSKA, PRECHÁDZALI I NA STRANU ČERVENEJ ARMÁDY, PARTIZÁNOV, ZAČALI BUDOVAŤ ČESKOSLOVENSKÝ PRÁPOR.**

9. SEPTEMBER 1941 - ŽIDOVSKÝ KÓDEX

- SÚBOR PROTIŽIDOVSKÝCH ZÁKONOV - ŽIDIA ZBAVOVANÍ MAJETKU A ZAMESTNANIA,
- ŽIDOVSKÉ PODNIKY, OBCHODY, ŽIVNOSTI PREŠLI ZA MINIMÁLNE CENY DO NEŽIDOVSKÝCH FIRIEM,
- LIKVIDOVANÁ VRSTVA ŽIDOVSKÝCH ADVOKÁTOV, LEKÁROV,
- NIEKTORÉ ZAMESTNANIA - UČITELIA, DÔSTOJNÍCI, REDAKTORI - ŽIDIA NESMELI VÔBEC VYKONÁVAŤ,
- NESMELI NAVŠTEVOVAŤ ŽIADNE ŠKOLY, OKREM ĽUDOVÝCH, AJ TO LEN ZVLÁŠTNE ŽIDOVSKÉ TRIEDY, ZÁKON ZAKAZOVAL AKÝKOLVEK STYK „ÁRIJCA“ SO ŽIDOM,

„Židom, Cigánom a psom vstup zakázaný.“

„NÁS NEOBALAMÚTIA HLÚPOU FRÁZOU, ŽE ŽID JE TIEŽ ČLOVEK. ŽIDIA SÚ ZÁSTUPCAMI A AGENTMI DIABLOV. ŽID NIE JE VÝTVOR BOŽÍ, ALE DIABOLSKÝ, A PRETO NIE JE ČLOVEK, LEN AKO ČLOVEK VYZERÁ. TEN, KTO ŽIDOV AKÝMKOLVEK SPÔSOBOM PODPORUJE, ALEBO CHRÁNI - TOHO TREST BOŽÍ NEMINIE. „

Z LETÁKA HLINKOVEJ GARDY V ROKU 1940

„SVÄTÁ STOLICA SO ŽIVOU BOLEŠŤOU SA DOZVEDELA, ŽE AJ NA SLOVENSKU, KTORÉHO TAKMER CELÉ OBYVATEĽSTVO SA TEŠÍ NAJKRAJŠEJ KATOLÍCKEJ TRADÍCII - BOLO VYHLÁSENÉ 9. SEPTEMBRA 1941 VLÁDNE NARIADENIE, KTORÉ USTANOVUJE PODROBNÉ ZÁKONODARSTVO RASOVÉ, OBSAHUJÚCE ROZLIČNÉ OPATRENIA, KTORÉ SÚ V ZREJMEJ PROTIVE SO ZÁSADAMI KATOLÍCKYMI.“

Z DIPLOMATICKEJ NÓTY VATIKÁNU ADRESOVANEJ SLOVENSKEJ VLÁDE.

• ŽIDIA MUSELI NOSIŤ OZNAČENIE - ŽLTÚ HVIEZDU,

• MALI ZÁKAZ CHODIŤ PO HLAVNÝCH ULICIACH, DO KINA, NA KÚPALISKÁ, VÝSTAVY AP.

• V R. 1941, V LETE ZAČALA VLÁDA PRIPRAVOVAŤ SÚSTREDENIE VYŠE 100000 ŽIDOV DO GHET,

• POD ZÁMIENKOU, ŽE ŽIDOV SÚSTREDIA NA ÚZEMÍ BÝVALÉHO POĽSKA „NA PRÁCE“, TUKA A MACH ZÍSKALI OD VLÁDY SÚHLAS S DEPORTÁCIAMI.

• ZAČIATOK DEPORTÁCIÍ - **25.MARCA 1942 - Z POPRADU.**

• LEGALIZÁCIA DEPORTÁCIÍ - ÚSTAVNÝM ZÁKONOM 15. MÁJA 1942.

• VLÁDA ZA KAŽDÉHO VYVEZENÉHO ŽIDA ZAPLATILA NEMECKU 500 RÍŠSKYCH MARIEK.

• SLOVENSKO BOLO 1. SAMOSTATNÝM ŠTÁTOM, KTORÝ ODSUNUL VEĽKÚ ČASŤ SVOJICH ŽIDOV, DO OKTÓBRA- 58000. **OBNOVENIE DEPORTÁCIÍ V OKTÓBRI 1944**, PO PRÍCHODE NEMECKEJ ARMÁDY(SPOLU- 70000 ŽIDOV, 67000 ZAHYNULO).

אזכור

• NA TOMTO MIESTE STÁLA ŽELEZNIČNÁ STANICA,
Z KTOREJ ODIŠIEL 25. MARCA 1942
DO KONCENTRAČNÉHO TÁBORA V OSVIENČIME
PRVÝ TRANSPORT SMRTI
S TISÍCKOU SLOVENSKÝCH ŽIDOVSKÝCH DIEVČAT.

• NA PAMIATKU
MINULÝM A PRIPOMIENKU BUDÚCIM GENERÁCIAM
ODHALENÉ V ROKU 2002

• ON THIS SITE STOOD THE RAILWAY STATION
FROM WHICH, ON MARCH 25th, 1942,
THE FIRST TRANSPORT LEFT FOR THE AUSCHWITZ
DEATH CAMP,
CARRYING A THOUSAND SLOVAK JEWISH GIRLS.

• TO HONOUR GENERATIONS PAST,
TO REMIND GENERATIONS TO COME
2002

Pamätník na železničnej stanici v Poprade

nových smutných
opatreniach
slovenskej vlády
proti neárijom s
hlbokým
poľutovaním. Je to
tým smutnejšie, že
podľa Vašej správy
bol tento zákon
vydaný za účasti
niektorých kňazov,
ktorí sú poslancami
v parlamente.“

*z listu kardinála M. Burziovi
vatikánskemu chargé
d'affaires*

Slovenská republika rokoch 1939 - 1945

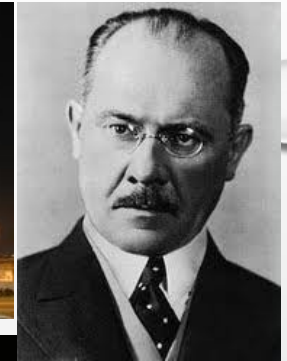
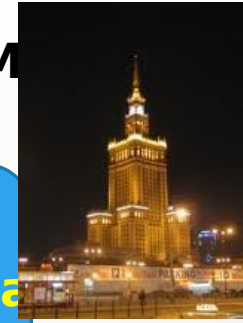
územie SR v rokoch 1939 - 1945	významné židovské pracovné tábory a strediská	významné sídla poškodené bombardovaním Spojencov v roku 1944
hlavné mesto	významné väznice	významné demonštrácie a štrajky
<u>Prešov</u> sídlo župy	významné pracovné a internačné koncentračné tábory	významné partizánske oblasti do leta 1944

PROTIFAŠISTICKÝ ODBOJ

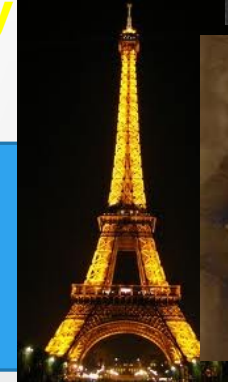
PRÍČINOU JEHO VZNIKU BOL NESÚHLAS S POM
PO MNÍCHOVSKEJ DOHODE A ROZBITÍ ČSR

**ZAHRANIČ
NÝ**

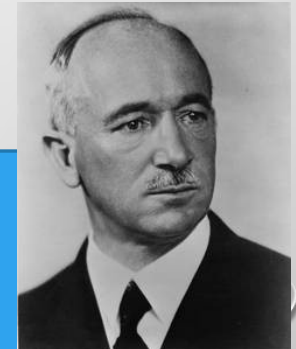
VARŠAVA
bývalí členovia
agrárnej strany

PARÍŽ
Š. Osuský
M. Hodža

LONDÝN
E. Beneš
a exilová
vláda

MOSKVA
K. Gottwald
A čl.

DOMÁCI ODBOJ CIEĽ- PRISPIEŤ K PORÁŽKE NEMECKA A ODSTRÁNIŤ REŽIM SR

KOMUNISTICKÝ

GUSTÁV HUSÁK, KAROL ŠMIDKE,
LADISLAV NOVOMESKÝ

ZLÚČILI SA SO SOCIÁLNOU DEMOKRACIOU. SPOČIATKU SA KOMUNISTI NEORIENTOVALI NA OBNOVU ČSR, ALE NA VYTVORENIE „SOVIETSKEHO SLOVENSKA“. (JÁN OSOHA), RESP. NA VZNIK ČSR PODĽA SOVIETSKEHO VZORU. SITUÁCIA SA ZMENILA PO NAPADNUTÍ ZSSR.

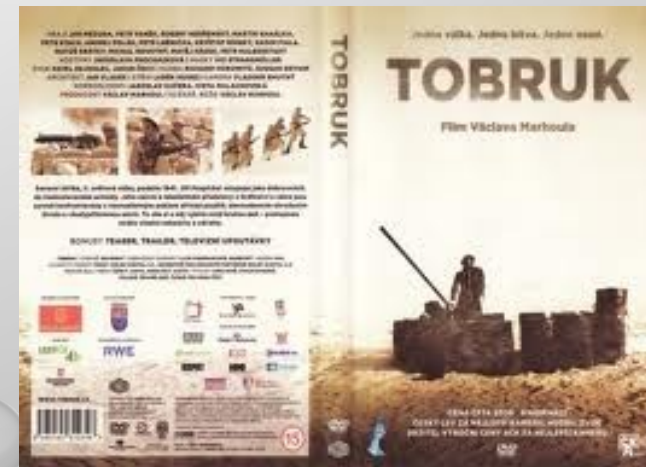
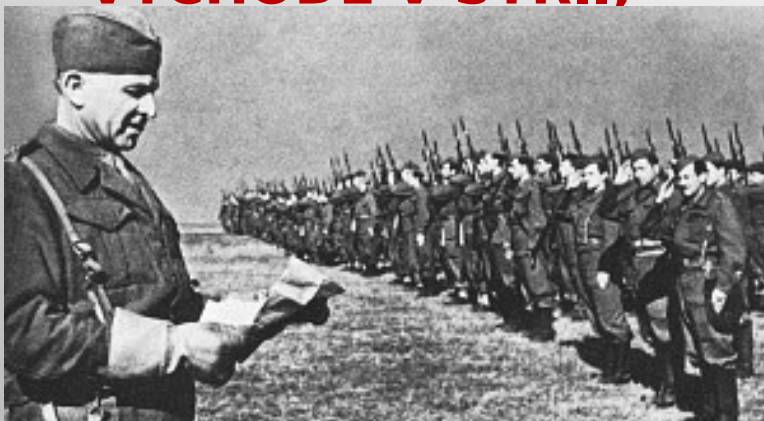
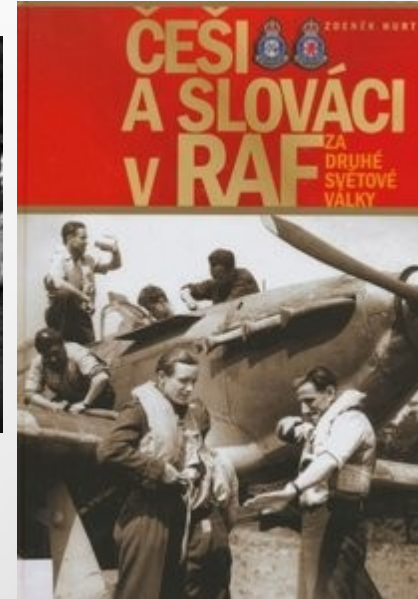
18. JÚLA 1941 - V MOSKVE PODPÍSANÁ ČESKOSLOVENSKO-SOVIETSKA DOHODA- ZSSR UZNAL LONDÝNSKU ČSL. VLÁDU ZA PRÁVOPLATNÚ VLÁDU ČSR. AJ ZAHRANIČNÉ VEDENIE KSČ JU UZNALO ZA PREDSTAVITEĽKU REPUBLIKY, PODOBNE I PREZIDENTA BENEŠA.

OBČIANSKY

- ILEGÁLNE SKUPINY - OKOLO JÁNA LICHNERA, NESKÔR UŠIEL, STAL SA MINISTROM LONDÝNSKEJ VLÁDY,
- SKUPINY FLÓRA, DEMEC, JUSTÍCIA, OBRANA NÁRODA, PREDSTAVITELIA-
VAVRO ŠROBÁR, KVETA VIESTOVÁ, JOZEF LETTRICH, JÁN URSÍNI

ČEŠI A SLOVÁCI NA BOJISKÁCH 2. SVETOVEJ VOJNY

- **ČESKÍ A SLOVENSKÍ VOJACI BOJOVALI V ZSSR, VO FRANCÚZSKU - 5200 VOJAKOV, 100 LETCOV-ODCHOD DO VEĽKEJ BRITÁNIE, KDE SA VYTVORILA ANGLICKÁ BRIGÁDA, NA BLÍZKOM VÝCHODE V SÝRII,**

Českí vojáci a vojáci Slovenskej armády na frontoch II. svetovej vojny

	sidlo čs. vlády v exile		významné bitky s účasťou čs. vojakov
	miesta formovania čs. vojen. jednotiek		vznik čs. vojenskej jednotky v ZSSR
	ciele bombardovania čs. letcov		boje čs. vojakov na západnom fronte
	oblasť bojových akcií čs. stíhačov boje slov. armády		boje čs. vojakov na východnom fronte
	boje slov. armády v zahraničí 1939 - 1945		významné bitky slov. armády

Jan Kubiš

Jozef Gabčík

27. máj 1942 –
operácia
Anthropoid -
atentát na
zastupujúceho
ríšskeho
protektora
Reinharda
Heydricha.

Dôsledky atentátu:

- Výnimočný stav v celom Protektoráte, popravy,
- Vyhladenie obcí Lidice a Ležáky.
- Vyzradenie úkrytu výsadbárov a ich smrť v krypte kostola v Resslovej ulici.
- Zdecimovanie domáceho odboja.
- Anulácia Mníchovskej dohody vládami Veľkej Británie a Francúzska.

1943 - ZJEDNOTENIE ODBOJA

- **25. 12.1943 VIANOČNÁ DOHODA - VZNIK SNR,**
- **ZJEDNOTENIE OBČIANSKEHO A KOMUNISTICKÉHO ODBOJA,**
- **OBČIANSKY ODBOJ- URSÍNY, LETTRICH, JOSKO,**
- **KOMUNISICKÝ ODBOJ- ŠMIDKE, HUSÁK, NOVOMESKÝ.**
- **HLAVNÝ CIEĽ - BOJ PROTI NACIZMU, VO VHODNEJ CHVÍLI
PREVZIAŤ POLITICKÚ, VOJENSKÚ, ZÁKONODARNÚ MOC NA
SLOVENSKU,**
- **NAČRTNUTÁ PREDSTAVA O BUDÚCEJ ČSR AKO O SPOLOČNOM
ŠTÁTE ČECHOV A SLOVÁKOV NA PRINCÍPE ROVNÝ S ROVNÝM.**
- **KONCOM JÚLA 1944 POSLEDNÁ SCHÔDZKA SNR V ILEGALITE, BOLI TU AJ DÔSTOJNÍCI
Z VOJENSKÉHO ÚSTREDIA - PPLK. JÁN GOLIAN.**
- **RÁSTOL POČET ILEGÁLNYCH NÁRODNÝCH VÝBOROV I PARTIZÁNSKYCH SKUPÍN.
OPOROU POVSTANIA MALA BYŤ I ARMÁDA- 90% VOJAKOV BOLO PROTI NEMECKÉHO
ZMÝŠĽANIA.**

- **APRÍL 1944 - JÁN GOLIAN BOL POVERENÝ VEDENÍM PRÍPRAV VOJENSKÉHO VYSTÚPENIA PROTI NEMECKU. PLÁN POVSTANIA VYCHÁDZAL Z POSTUPU SOVIETSKEJ ARMÁDY. EXISTOVALI 2 VARIANTY POVSTANIA:**

- **1. VARIANT - ZOSÚLADIŤ ZAČIATOK POVSTANIA S POSTUPOM SOVIETSKEJ ARMÁDY, NA HRANICIACH VÝCHODNÉHO SLOVENSKA SA MALI 2 VÝCHODOSLOVENSKÉ DIVÍZIE VO VHODNEJ CHVÍLI ZMOCNIŤ KARPATSKÝCH PRECHODOV, VOJSKO V ZÁZEMÍ, PARTIZÁNI SA MALI UJAŤ VLÁDY NA CELOM SLOVENSKU.**

- **2. VARIANT - V PRÍPADE, ŽE BY NEMCI ZAČALI EŠTE PRED ZAČATÍM POVSTANIA OBSADZOVAŤ SLOVENSKO, MALI SA POVSTALCI ZMOCNIŤ A BRÁNIŤ ASPOŇ JADRO KRAJINY- STREDNÉ SLOVENSKO.**

Ján Golian

- **JÚL, AUGUST 1944 - ZVÝŠENÝ POČET PARTIZÁNSKÝCH AKCIÍ, KTORÉ KRÍŽILI PLÁNY SNR, KTORÁ ICH CHCELA KOORDINOVAŤ S PLÁNOM POVSTANIA.**
- **28.AUG. 1944 NA DVORE MARTINSKÝCH KASÁRNÍ PARTIZÁNI VYSTRIEĽALI 32-ČLENNÚ NEMECKÚ VOJENSKÚ MISIU, KTORÁ SA VRACALA Z RUMUNSKA→ LUDIN, NEMECKÝ VYSLANEC, PREDLOŽIL TISOVI OFICIÁLNY NÁVRH NA NEMECKÝ VOJENSKÝ ZÁSAH→ NEMCI ZAČALI OBSADZOVAŤ SLOVENSKO.**
- **29.8.1944 MAL FERDINAND ČATLOŠ PREJAV- „OBYVATELIA MALI VIDIEŤ V NEMECKÝCH VOJSKÁCH SVOJICH PRIATEĽOV.“**
- **O 20. HODINE VYDAL JÁN GOLIAN DOHOVORENÉ HESLO: “ZAČNITE S VYSTAHOVANÍM.” = ZAČIATOK SNP→ SLOVENSKÉ NÁRODNÉ POVSTANIE TAK ZAČALO PODĽA NEVÝHODNEJŠIEHO - 2. VARIANTU.**

Ferdinand Čatloš

	základne významných partizán. skupín		útok nemeckej armády		niektoré miesta nemeckých represálií
	centrum povstania (od 29.8.1944)		významné boje SNP		niektoré miesta masových popráv obyvateľstva
	povstalecké letiská		východný front 20.10.1944		územie ovládané povstalcami 31.8.1944
	rozmiestnenie východoslovenskej armády				

Slovenské národné povstanie

29. august 1944 – 27. október 1944
trvalo 61 dní

Chronológia SNP

- august 1944
 - 28. augusta 1944 boli na dvore martinských kasární zastrelení príslušníci nemeckej vojenskej misie, ktorá sa vracala z Rumunska
 - Na druhý deň začali nemecké jednotky okupovať Slovensko, s čím súhlasila aj slovenská vláda.
- september 1944
 - Povstanie sa začalo rozkazom generála Golliana, jeho centrom sa stala Banská Bystrica.
 - Prvé boje sa odohrali v okolí Žiliny a Strečna, kde sa k povstalcem pridali aj francúzski partizáni.
 - 5. septembra 1944 vydala SNR deklaráciu, ktorej cieľom bolo predovšetkým obnovenie spoločného štátu Čechov a Slovákov.
- október 1944
 - O tri dni začala Červená armáda v spolupráci s 1. československým armádnym zborom karpatsko-dukliansku operáciu.
 - 27. októbra 1944 Nemci obsadili Banskú Bystricu. Povstanie bolo po dvoch mesiacoch vojensky potlačené.
 - Na druhý deň vydal generál Rudolf Viest rozkaz, aby prešli povstalci na partizánsky spôsob boja.

Legenda

- povstalecké územie ku dňu generálnej ofenzívy
- priestor činnosti partizánskych jednotiek
- územie obsadené Maďarskom
- HŠPO hlavný štáb partizánskych oddielov na Slovensku (16. 9. – 29. 10. 1944)
- HŠPH hlavný štáb partizánskeho hnutia v Československu (od 29. 10. 1944)
- 1.2.4.5.6. TS veliteľstvo 1. až 6. taktickej skupiny
- V.1. CSA veliteľstvo 1. československej armády
- významné miesto bojov 2. československej paradesanternej brigády
- významné miesto bojov 1. československej armády na Slovensku a partizánov
- hlavné ústupové smery povstalcov do hôr
- hlavné smery útokov sovietskej armády, 1. československého armádného zboru v ZSSR, 1. a 4. rumunskej armády
- hlavné smery útokov nemeckých vojsk
- línia nemecko-sovietskeho frontu k 28. 10. 1944

Fakty

Veliteľ 1. československej armády na Slovensku Ján Gollan

Od 7. októbra ho vystriedal generál Rudolf Viest

20 000 km²

malo na začiatku povstalecké územie ≈ 1,7 milióna obyvateľmi.

18 000

vojakov bolo na začiatku povstania, po prvej mobilizácii 5. septembra 47-tisíc a po druhej koncom septembra 65-tisíc.

12 000 - 18 000

mohlo byť partizánov. Údaje o počte sa rôznia.

Na začiatku bola povstalecká armáda vyzbrojená puškami a pištoľami, ľahkými a ťažkými guľometmi, delami a minometmi, mali do 30 ľahkých a štyri stredné tanky, 21 stíhačiek a približne rovnaký počet iných typov lietadiel. Počty vyzbroje počas bojov značne kolísali.

Vojenský priebeh Povstania mal tri fázy. Prvá obranná do 9. septembra. Armáda utrpela značné straty vyzbroje. Pre Povstanie boli stratené Spiš a Liptov. Na Hornej Nitre povstalci ustupovali. Druhá od 10. septembra do 18. októbra. Po reorganizácii povstaleckej armády spomalili nemecký postup a dosiahli úspechy, napriek tomu stratili Hornú Nitru a Turiec. Tretia od 18. októbra, keď Nemci zahájili generálnu ofenzívu do porážky 27. októbra, keď Viest vydal rozkaz na ústup z Banskej Bystrice a krátko nato rozpuštil povstaleckú armádu a prešiel na partizánsky spôsob boja. Povstanie bolo potlačené, ale odpor pokračoval.

POVSTANIE SA OBMEDZILO LEN NA HORNATÉ
ÚZEMIE STRED. SLOVENSKA- **CENTROM BOLA**
BANSKÁ BYSTRICA - SÍDLO SNR -PREVZALA
MOC, VYHLÁSILA OBNOVENIE ČSR, ZRUŠILA
VŠETKY DISKRIMINAČNÉ ZÁKONY
A NARIADENIA SR, HSL'S, HG, HM
A POLITICKÉ ORGANIZÁCIE NEMECKEJ
A MAĎARSKEJ MENŠINY. ŽIVOT RIADILI
NÁRODNÉ VÝBORY.

NEMECKÉ JEDNOTKY OBSADILI ZÁP.
SLOVENSKO, ZLYHALA PRÍPRAVA POVSTANIA
V BRATISLAVE, NITRE, TRENČÍNE. NEMCI
ODZBROJILI AJ 2 VÝCHODOSLOVENSKÉ
DIVÍZIE, 31.8. OBSADILI PREŠOV, OBKLÚČILI
TAK POVSTALECKÉ ÚZEMIE STRED.
SLOVENSKA ZO VŠETKÝCH STRÁN.

NA SLOVENSKO PRIŠLA AJ 2. ČSL.
PARADESANTNÁ BRIGÁDA, 1.ČSL. STÍHACÍ
LETECKÝ PLUK ZO ZSSR- BOLA TO JEDNA
Z NAJVÄČŠÍCH VZDUŠNÝCH OPERÁCIÍ DO
TYLA NEPRIATEĽA POČAS 2.SV. ZSSR
DODÁVAL NA SLOVENSKO I ZBRANE, BENZÍN.

Z bitky o Banskú
Bystricu

Lietadlá 1.čsl.
stíhacieho pluku na
poľnom letisku

- **VZNIKLA DEMOKRATICKÁ STRANA, SOCIÁLNI DEMOKRATI SA ZLÚČILI S KSS, NA SLOVENSKU TAK VZNIKLO DVOJVLÁDIE: V BA- PREZIDENT A VLÁDA A ZÁROVEŇ SLOVENSKÁ NÁRODNÁ RADA AKO NAJvyšší ORGÁN NA SLOVENSKU.**

- **8. 9. ZAČALA OFENZÍVA CEZ DUKLIANSKY PRIESMYK SMEROM NA PREŠOV, 21. 9. OSLOBODENIE KALINOVA, 6.10.1944- DUKLA.**

- **NAJPOČETNEJŠOU ZLOŽKOU OZBROJENÝCH SÍL SNP BOLA ARMÁDA ORGANIZOVANÁ AKO 1.ČESKOSLOVENSKÁ ARMÁDA A HL. VELITEĽOM BOL GEN. JÁN GOLIAN, OD 7.10. GEN. RUDOLF VIEST. (POČET SA ZVÝŠIL Z 18000 NA 60000).**

Národný dom v Banskej Bystrici- zjednocovací zjazd slovenských sociálnych demokratov s KSS

- **18.OKTÓBER - ZAČIATOK NEMECKEJ OFENZÍVY PROTI SNP.**
- **HLAVNÝ ÚDER SMEROVAL Z JUHU - OD LUČENCA NA ZVOLEN A BANSKÚ BYSTRICU.**
- **POVSTALECKÉ ÚZEMIE SA NACHÁDZALO V OPERAČNOM PÁSME ČERVENEJ ARMÁDY. TÁ VŠAK POVSTALCOM DOSTATOČNE NEPOMOHLA A NEUMOŽNILA, ABY ICH VZDUŠNOU CESTOU PODPORILI ANGLO -AMERICKÍ SPOJENCI. VELENIE ARMÁDY A HL. ŠTÁB PARTIZÁNSKEHO HNUZIA SA ROZHODLI PRE ÚSTUP DO HÔR A PARTIZÁNSKY SPÔSOB BOJA.**
- **27.X. 1944 PADLA BANSKÁ BYSTRICA (15000 ZAJATÝCH), GOLIAN A VIEST SA DOSTALI DO NEMECKÉHO ZAJATIA, ZATÝKANIA, HROMADNÉ HROBY, KREMNIČKA, NEMECKÁ- VYVRAŽĎOVANIE, ĎALŠIE PRENASLEDOVANIE ŽIDOV.**
- **BOJE O SLOVENSKO BOLI VYČERPÁVAJÚCE A TVRDÉ. TRVALI AŽ DO KONCA APRÍLA 1945, HORNATÉ ČASTI SLOVENSKA POSKYTOVALI USTUPUJÚCIM NEMCOM MOŽNOSŤ ZACHYTIŤ SA.**

V OBDOBÍ OD 5. NOVEMBRA 1944 DO 11. FEBRUÁRA 1945 PO SKONČENÍ **SNP TU NACISTI POPRAVILI V PROTITANKOVÝCH ZÁKOPOCH 747 CIVILISTOV (SLOVÁCI, ŽIDIA, RÓMOVIA A PARTIZÁNI), Z TOHO 211 ŽIEN A 58 DETÍ VO VEKU OD 6 TÝŽDŇOV DO 14 ROKOV. OBETE LEŽALI V 6 MASOVÝCH HROBOCH. BOL TO JEDEN Z NAJVÄČŠÍCH NACISTICKÝCH VOJNOVÝCH ZLOČINOV NA SLOVENSKU. V ROKU 1949 BOL NA MIESTE POPRÁV VYBUDOVANÝ VEĽKÝ KAMENNÝ PAMÄTNÍK.. NA MIESTE MASOVÝCH VRÁŽD JE POSTAVENÝ MONUMENTÁLNY POMNÍK, PRI KTOROM SA KONAJÚ PIETNE PODUJATIA. DŇA 9.5.1995, PRI PRÍLEŽITOSTI 50. VÝROČIA VÍŤAZSTVA NAD FAŠIZMOM, V AREÁLI ŽIDOVSKÝM SPOLUOBČANOM BOL ODHALENÝ ZVLÁŠŤ POMNÍK MENORA.**

**KREMNIČ
KA**

5. JANUÁRA 1945 PO POTLAČENÍ

SLOVENSKÉHO NÁRODNÉHO POVSTANIA ZAČALI VO VÁPENKE V NEMECKEJ V OKRESE BREZNO PRVÉ MASOVÉ POPRAVY. ZA SEDEM DNÍ ZAVRAŽDILI PRIBLIŽNE 1000 ĽUDÍ. ZASTRELILI ICH A V PECI SPÁLILI PRÍSLUŠNÍCI EINSATZKOMANDA 14 Z BANSKEJ BYSTRICE A ČLENOVIA POVAŽSKOBYSTRICKÝCH POHOTOVOSTNÝCH ODDIELOV HLINKOVEJ GARDY. MEDZI OBEŤAMI BOLI PARTIZÁNI A PROTIFAŠISTICKÍ BOJOVNÍCI ZO SLOVENSKA, FRANCÚZSKA, BÝVALÉHO SOVIETSKEHO ZVÄZU A Z USA. V NEMECKEJ VO VÁPENKE USMRTLÍ ŽIDOV, RÓMOV, SLOVENSKÝCH I ZAHRANIČNÝCH PARTIZÁNOV A ANTIFAŠISTOV A ĎALŠÍCH ĽUDÍ. PRESNÝ POČET ĽUDÍ POPRAVENÝCH V NEMECKEJ , NEBOLO MOŽNÉ ZISTIŤ. PODOZRIVÉ OSOBY ZAISTENÉ POČAS RAZIÍ VO VLAKOCH A NA CESTÁCH TOTIŽ ODVEDLI HNEĎ DO NEMECKEJ A TAM ICH AJ BEZ SÚDU POPRAVILI. POPRAVY V NEMECKEJ BOLI KRUTEJŠIE AKO V VÁPENKE V NEMECKEJ PREVÁŽALI NAJMÄ ĽUDÍ Z VÁPENKY V NEMECKEJ PREVÁŽALI GARDISTI PRIESTAVENÉ V NEMECKEJ RICKÉHO KRAJSKÉHO SÚDU. VÝŽDY OBKLÚČILI A KAŽDÉHO, KTO SA POKÚSIL OBCHODNÍKOV A ŽIDOV, OBETE PREDTÝM, AKO ICH ZAVRAŽDILI, OB

Povstaleckí vojaci pri Liptovskej Osade

**Vydávanie výstroja a
výzbroje počas
mobilizácie
v Banskej Bystrici**

**• OSLOBODZOVANIE SLOVENSKA
- 4. UKRAJINSKÝ FRONT - GEN.
JEREMENKO + 1. ČSL. ARMÁDNY
ZBOR**

(31 725 ČLENOV),

**• ZÁPADNE OD KOŠÍC - 2.
UKRAJINSKÝ FRONT- MARŠAL
MALINOVSKÝ, 1. A 4. RUMUNSKÁ
ARMÁDA- SPOLU 850 000.**

**• JANUÁR- MAREC 1945
POSTÚPILI OD ONDAVY CEZ
ŠARIŠ, SPIŠ DO LIPTOVA-**

• 19. JANUÁR 1945 -

OSLOBODENIE PREŠOVĽA, KOŠICKIJ

Gen. Andrej Ivanovič Jeremenko

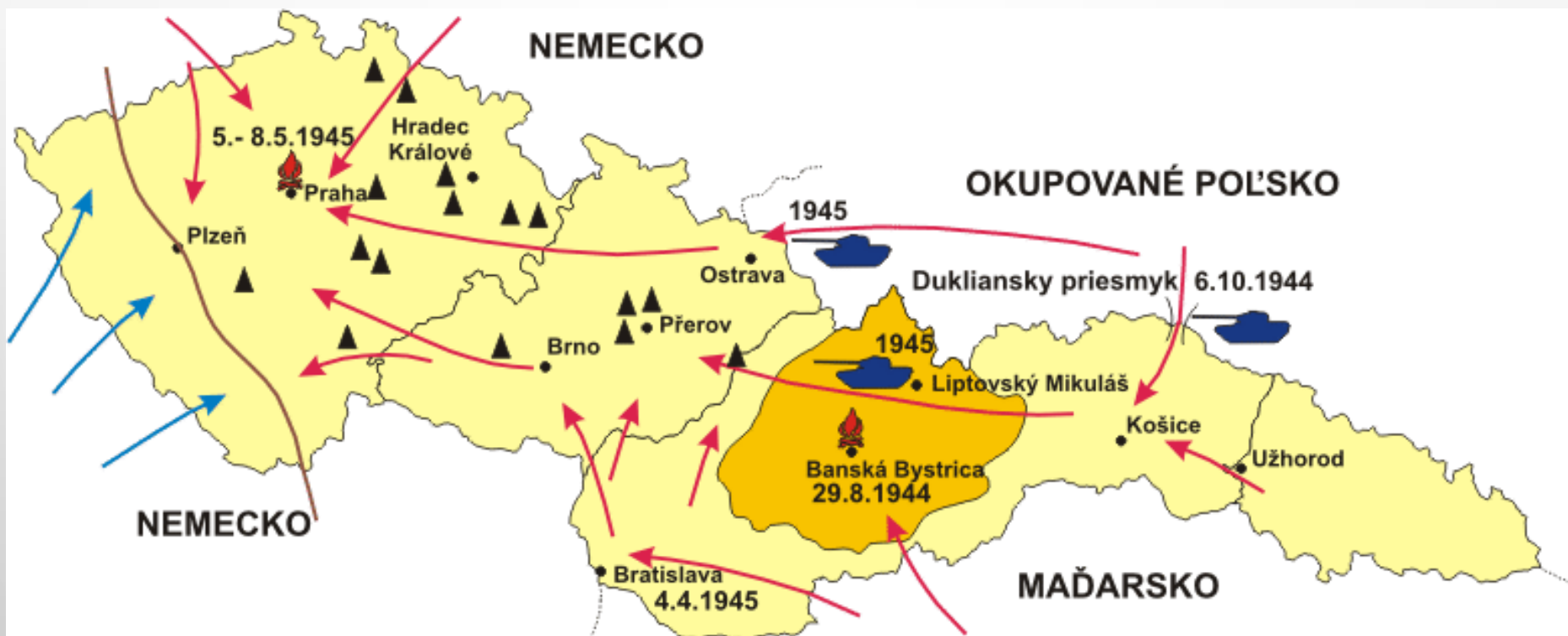
- **MAREC- APRÍL- LIPTOV, ORAVA,**
- **KONIEC MARCA- KOMÁRNO, NITRA, N. ZÁMKY,**
- **4.APRÍL 1945- OSLOBODENIE BRATISLAVY.**
- **SLOVENSKÁ VLÁDA UŠLA DO RAKÚSKA. JEJ ČLENOVIA PODPÍSAJI 8.5.1945 V RAKÚSKU DOHODU O KAPITULÁCII SO ZÁSTUPCAMI USA ARMÁDY.**
- **PREZIDENT TISO SA UKRÝVAL V KLÁŠTORE V MESTE ALTÖTTING, POTOM BOL ODSUNUTÝ DO AMERICKÉHO INTERNAČNÉHO TÁBORA A VYDANÝ DO ČSR.**
- **NAJDLHŠIE SA NEMCI UDRŽALI NA POVAŽÍ - ČADCA, TRENČÍN-30.4. OSLOBODENIE ŽILINY, POVAŽSKEJ BYSTRICE, ČADCE.**
- **SLOVENSKO PREŠLO DO POVOJNOVEJ EURÓPY AKO SÚČASŤ SVETOVÉHO ANTIFAŠISTICKÉHO FRONTU, S VÄČŠÍM POLITICKÝM SEBAVEDOMÍM, SKÚSENOSŤAMI A S NÁRODNÝM POLITICKÝM ORGÁNOM - SLOVENSKOU NÁRODNOU RADOU.**

Oslobodenie Bratislavy

Oslobodzovanie Československa 1944 - 1945

	povstalecké územie na poãiatku SNP		operácie sov. armády a 1. ős. arm. zboru v r. 1944 - 45		revoluãné akcie ős. obyvateĽov a partizánov v máji 1945
	centrum povstania		demarkaãná linia v máji 1945		miesta najt'ařších bojov
	operácie americkej armády r. 1945				